

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/13312
614134

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-117/1223/2624
Konu : Yazılı soru önergesi

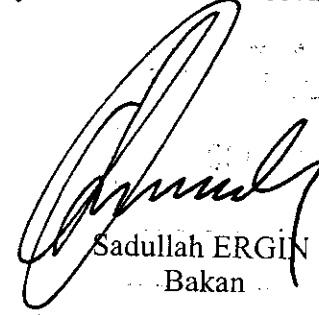
01/06/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 29/03/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/13312-21276/44409 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 30/03/2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-200-13/1420 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Tunceli Milletvekili Şerafettin Halis tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/13312 Esas Nolu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-117/1336/2793
Konu : Yazılı soru önergesi

01/06/2010

Sayın Şerafettin HALİS
Tunceli Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/13312 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur

1- Dava zamanaşımıyla ilgili olarak, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 nci maddesinde,

"Kanunda başka türlü yazılmış olan ahvalin maadasında hukuku amme davası:

1- Ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis ve müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim cürümlerde yirmi sene,

2- Yirmi seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezasını müstelzim cürümlerde on beş sene,

3- Beş seneden ziyade ve yirmi seneden az ağır hapis veya beş seneden ziyade hapis yahut hidematı âmmeden müebbeden mahrumiyet cezalarından birini müstelzim cürümlerde on sene,

4- Beş seneden ziyade olmamak üzere ağır hapis veya hapis (yahut sürgün) veya hidematı âmmeden muvakkaten mahrumiyet cezalarını ve ağır para cezasını müstelzim cürümlerde beş sene,

5- Bir aydan ziyade hafif hapis veya otuz liradan ziyade hafif para cezasını müstelzim fiillerde iki sene,

6- Bundan evvelki bendlerde beyan olunan miktardan aşağı cezaları müstelzim kabahatlerde altı ay geçmesiyle ortadan kalkar.",

Hükmü yer almaktayken, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 66 ncı maddesinde,

"(1) Kanunda başka türlü yazılmış olan haller dışında kamu davası;

a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda otuz yıl,

b) Müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmibeş yıl,

c) Yirmi yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıl,

d) Beş yıldan fazla ve yirmi yıldan az hapis cezasını gerektiren suçlarda onbeş yıl,

e) Beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl,

Geçmesiyle düşer."

Hükmüne yer verildiği malûmlardır.

Görüldüğü üzere, 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 66 ncı maddesinde dava zamanaşımı süreleri, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununa göre artırılmıştır. Ayrıca, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Özel Hükümler" başlıklı İkinci Kitabının, Birinci Kısımının, Birinci Bölümünde yer alan, soykırım ve insanlığa karşı suçların düzenlendiği, 76, 77 ve 78 inci maddelerdeki suçlarda zamanaşımının işlemeyeceği de hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda; işlenen suçların delillerinin elde edilebilmesine yönelik olarak, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi, gizli soruşturmacı ve teknik araçlarla izleme gibi yeni koruma tedbirlerine yer verilmiştir. Bunların yanında, aynı Kanunda kovuşturma aşamasının bir an önce sonuçlandırılmasına yönelik gerekli önlemler de alınmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

II- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun:

A- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160 ıncı maddesinde,

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.",

B- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.",

Hükümleri yer almakta olup, bu hükümler çerçevesinde açılan kamu davasında yargı yetkisi, Anayasanın 9 uncu maddesi uyarınca Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

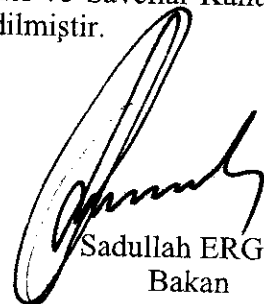
Yine, Anayasanın 138 inci maddesi uyarınca, hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler; hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Öte yandan, mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148 inci maddesindeki "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un çerçeve 3 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yer almaması; 5271 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir." hükmü ile 160 ıncı maddesinin birinci fıkrasındaki "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." hükümleri dikkate alındığında, soruşturma yapılması ve kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde, işlenen herhangi bir suç sebebiyle yürütülecek soruşturma veya görülecek davayla ilgili olarak tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, Bakanlığımız veya herhangi bir makam, organ, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması söz konusu olamaz.

III- Bahse konu 16 Mart 1978 tarihinde meydana gelen "bomba atıp silahla tarayarak tasarlamak suretiyle 7 öğrenciyi öldürmek ve tasarlayarak adam öldürmeye kalkışmak" suçunun sanıkları hakkındaki İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesinin 1995/128 esasına kayden açılan kamu davasını, 30 yıllık süre içerisinde sonuçlandırmayarak zamanaşımına uğramasına sebebiyet veren ilgili Cumhuriyet savcısı ve hâkimler hakkında; Bakanlığımızca soruşturma başlatılarak, kusurlu görülen Cumhuriyet savcısı ve hâkimler için disiplin yönünden gereğinin tayin ve takdiri için soruşturma evrakı 24/02/2009 tarihli "Olur"la 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 87 nci maddesi uyarınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna tevdi edilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan